

Το έπος του 1940, ο Νίκος Ζαχαριάδης και το Μακεδονικό

21/Φεβ/2018 00:04

Του Άγγελου Ζαχαρόπουλου

Είχα την τύχη να ζήσω τη 28η Οκτωβρίου 1940 και όσα ακολούθησαν, ως δωδεκαετής μαθητής Γυμνασίου στο Β' Γυμνάσιο Βόλου. Θεωρώ ότι μόνο όσοι έχουν βιώσει αυτή την περίοδο στην Ελλάδα μπορούν να εκτιμήσουν στην πραγματική της έκταση, την μοναδική πατριωτική έξαρση του ελληνικού έθνους, τον ασυγκράτητο ενθουσιασμό που οδήγησε στο αλβανικό έπος. Είχε μεθύσει ο ελληνικός λαός απ' άκρου εις άκρον και, ενωμένος σαν μια γροθιά, δημιούργησε το θαύμα που άφησε άφωνη την οικουμένη.

Στηναρραγή ενότητα του Ελληνικού έθνους συνέβαλε σημαντικά μία επιστολή του Νίκου Ζαχαριάδη. Περικοπή της επιστολής που είχε δημοσιευθεί σε όλες τις εφημερίδες ανέφερε: "Στον πόλεμο αυτόν που τον διευθύνει η κυβέρνηση Μεταξά, όλοι μας πρέπει να δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις, δίχως επιφύλαξη". Σημειωτέον ότι, τη δήλωση αυτή, την έκανε ο Ζαχαριάδης από τις φυλακές της Κέρκυρας όπου τον είχε έγκλειστο η κυβέρνηση Μεταξά. Το πατριωτικό και ενωτικό πνεύμα της επιστολής αυτής από τον Γραμματέα του ΚΚΕ είχε πολύ ευχάριστη απήχηση στον ελληνικό λαό. Όμως, διάφοροι σύντροφοί του έσπευσαν να του καταλογίσουν "σοσιαλοπατριωτισμό" και άλλα παρόμοια. Ιδιαίτερα τους είχε ενοχλήσει το "δίχως επιφύλαξη."

Ως συνέπεια, η πατριωτική διάσταση του Ζαχαριάδη υποχωρεί γρήγορα μπροστά στη διεθνιστική – λενινιστική – σταλινική του διάσταση, που είναι βασικό στοιχείο της κοσμοθεωρίας ενός συνειδητού κομμουνιστή. Εξάλλου, όπως αναφέρει ο καταξιωμένος ιστορικός και ερευνητής Φίλιππος Ηλιού, γιός του αξέχαστου Ηλία Ηλιού, αρχηγού της ΕΔΑ, εκείνο που ίσχυε τότε ήταν ότι "η ύψιστη ιδιότητα που πρέπει να έχει ένας επαναστάτης είναι να προασπίζει τη χώρα όπου η επανάσταση κατόρθωσε να κερδίσει, να οικοδομήσει το σοσιαλισμό". Και η χώρα αυτή, η Σοβιετική Ένωση, είχε συνάψει σύμφωνο μη επιθέσεως με τη χιτλερική Γερμανία, η οποία ήταν σύμμαχος της φασιστικής Ιταλίας.

Ακολουθώντας λοιπόν αυτές τις επιταγές, ο Ζαχαριάδης έστειλε δεύτερη επιστολή δεκαέξι μέρες αργότερα, στις 16 Νοεμβρίου 1940, με την οποία κατήγγειλε τον Μεταξά ότι διεξήγε ιμπεριαλιστικό πόλεμο, επειδή ο ελληνικός στρατός είχε εισέλθει σε αλβανικό έδαφος. Ζήτησε δε να αναδιπλωθεί ο στρατός μας στα σύνορά μας και να κλείσει ειρήνη με την παρέμβαση της Σοβιετικής Ένωσης !

Ακολούθησε στις 10 Ιανουαρίου 1940 μια επιστολή – εντολή της Σοβιετικής Ένωσης προς το ΚΚΕ με τίτλο "Ορισμένες συστάσεις προς το ΚΚΕ σχετικά με τη θέση του στο ελληνοϊταλικό πόλεμο". Το εν λόγω κείμενο δημοσιεύεται στο βιβλίο του διατελέσαντος Γραμματέα του ΚΚΕ, Γρηγόρη Φαράκου: " Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος – Σχέσεις ΚΚΕ και διεθνούς κομμουνιστικού κέντρου" (εκδ. Ελληνικά Γράμματα, σ. 200 – 203). Η επιστολή καταλήγει : "Τη μοναδική διέξοδο από τη δύσκολη κατάσταση, στην οποία έθεσε τον ελληνικό λαό η εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης Μεταξά, οι κομμουνιστές βλέπουν στην πλήρη απομάκρυνση από αυτή την πολιτική, στην προσχώρηση του ελληνικού λαού στην πολιτική της ουδετερότητας και της ειρήνης, που ασκείται από τη Σοβιετική Ένωση, και στην καθιέρωση των πιο στενών φιλικών σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και της Σοβιετικής Ένωσης".

Πειθήνιος στις "συστάσεις", ο Ζαχαριάδης γράφει αμέσως τρίτη επιστολή με την οποία εμφανίζεται σοβιετικότερος των Σοβιετικών, χαρακτηρίζοντας τον ελληνοϊταλικό πόλεμο φασιστικοκατακτητικό και ζητώντας την άμεση ανατροπή του Μεταξά.

Με άλλα λόγια, ο Ζαχαριάδης ζητούσε να γίνει επανάσταση, η οποία θα οδηγούσε σε εμφύλιο πόλεμο, ενώ η χώρα βρισκόταν ήδη σε πόλεμο με μια μεγάλη δύναμη. Ιδανικές συνθήκες για τη φασιστική Ιταλία να σωθεί από το αδιέξοδο στο οποίο είχε περιέλθει και να εισβάλει άνετα στην Ελλάδα. Έτσι, δεν θα ήταν υποχρεωμένος ο Χίτλερ να εκστρατεύσει τότε εναντίον της Ελλάδας για να σώσει τη σύμμαχό του Ιταλία και να χάσει χρόνο, η δε Γερμανία θα μπορούσε ν' αρχίσει την εκστρατεία κατά της Σοβιετικής Ένωσης μερικούς μήνες πρωύτερα και να καταλάβει τη Μόσχα πριν την εμποδίσει, όπως και έγινε, ο βαρύς ρωσικός χειμώνας. Πολύ ωραία θα εξυπηρετούσε ο Ζαχαριάδης τη Σοβιετική Ένωση την οποία, ως Σοβιετικός πολίτης και κομμουνιστής, είχε υποχρέωση να προασπίσει !

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, στην επιστολή αυτή, ο Ζαχαριάδης δεν παραλείπει να τονίσει ότι το κόμμα "αναγνωρίζει την αρχή της αυτοδιάθεσης μέχρι αποχωρισμού για όλους", αναφερόμενος στην σλαβομακεδονική μειονότητα. Δεν είχε ξεχάσει την επίσημη αναγνώριση της ύπαρξης Μακεδονικού έθνους που έγινε το 1934 από την Τρίτη Κομμουνιστική Διεθνή (Κομιντέρν) με τη σύμφωνη γνώμη του ΚΚΕ του οποίου ήταν Γραμματέας από το 1931. Είχε διορισθεί απευθείας από την Κομιντέρν, επί της ουσίας από τον Στάλιν και όχι από τα όργανα του κόμματος.

Αργότερα, κατά την διάρκεια του εμφυλίου, πραγματοποιήθηκε το δεύτερο συνέδριο της ΝΟΦ (σλαβομακεδονική οργάνωση). Λεπτομέρειες για το συνέδριο αυτό παρουσιάζονται στο φύλλο της 28ης Μαρτίου 1949 της εφημερίδας του Δημοκρατικού Στρατού Προς τη Νίκη. Παρευρέθηκαν σ' αυτό περισσότεροι από εξακόσιοι εκπρόσωποι του "σλαβομακεδονικού λαού". Στο συνέδριο παρέστη ο ίδιος ο Νίκος Ζαχαριάδης.

Αξίζει να αναφερθεί το παρακάτω απόσπασμα από την παρέμβαση του ΚΚΕ στο εν λόγω συνέδριο : "Πόσοι είναι οι τόποι που βασανίστηκαν, στέναξαν τόσο κάτω από τόσους ζυγούς σκλαβιάς όσο ο μακεδονίτικος λαός. Οι Τούρκοι μπέηδες πιο παλιά, οι Σέρβοι κομιτατζήδες και οι Έλληνες κομιτατζήδες – οπλαρχηγοί, Παυλομελάδες και καπετάν Βαρδαίοι, Τσόντοι και Γαρέφηδες, του έσφιγγαν τη θηλιά στο λαιμό... Το ΚΚΕ, ως έχει υποχρέωση από την ίδια τη διεθνιστική του φύση, από την ίδια τη μαρξιστική-λενινιστική-σταλινική του κοσμοθεωρία, στάθηκε πιστό στον αγώνα του μακεδονικού λαού και ολοκλήρωσε, με την ιστορική του απόφαση της 5ης Ολομέλειας, τη σωστή γραμμή του στο εθνικό ζήτημα. Ο σλαβομακεδονικός λαός, με τον αγώνα του, με τις θυσίες του, με την ένοπλη συμβολή του στο μεγάλο απελευθερωτικό αντιιμπεριαλιστικό αγώνα του ελληνικού λαού, έχει κερδίσει έμπρακτα το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση και τη λευτεριά του".

Είναι αξιοσημείωτο ότι αναφέρονται ως κακοί οι Σέρβοι και οι Έλληνες "κομιτατζήδες" (οι ήρωες του Μακεδονικού αγώνα). Δεν αναφέρονται οι Βούλγαροι κομιτατζήδες. Αυτοί, προφανώς, ήταν οι καλοί.

Εδώ, θα πρέπει να ανατρέξουμε στο 1924, όταν η Δεύτερη Κομμουνιστική Διεθνής (Κομιντέρν) αποφάσισε να στηρίξει τη δημιουργία της Ανεξάρτητης Μεγάλης Μακεδονίας ή Μακεδονίας του Αιγαίου, η οποία θα περιελάμβανε και τη Θεσσαλονίκη. Το ΚΚΕ είχε συμφωνήσει. Οι διαφωνούντες, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Ιστορικός Γιάννης Κορδάτος, καθαιρέθηκαν. Όμως, το 1935, η Κομιντέρν εγκατέλειψε την ιδέα ίδρυσης της Ανεξάρτητης Μεγάλης Μακεδονίας και υιοθέτησε την αρχή της "ισοτιμίας των μειονοτήτων". Το ΚΚΕ ευθυγραμμίστηκε με τη νέα γραμμή της Κομιντέρν.

Στοτέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Τίτο θέλησε να αναστήσει το όνειρο της δημιουργίας της Μεγάλης Μακεδονίας με την επανένωση, όπως είχε δηλώσει, όλων των τμημάτων της Μακεδονίας που διασπάστηκαν το 1912 – 1913 από τους ιμπεριαλιστές των Βαλκανίων. Ήθελε δε ο Τίτο τη Μεγάλη Μακεδονία όχι ανεξάρτητη αλλά εντεταγμένη στην "Ομόσπονδη Λαϊκή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας".

Το πρώτο βήμα ήταν η δημιουργία της "Λαϊκής Δημοκρατίας της Μακεδονίας" (ΛΔΜ), ως ομόσπονδου τμήματος της "Ομοσπονδιακής Λαϊκής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας". Η εδαφική περιοχή της ΛΔΜ αποτελούσε μέχρι τότε τμήμα της Σερβίας. Για να αποκτήσει η ΛΔΜ χαρακτηριστικά ενός έθνους, έγινε συστηματική και συντονισμένη προσπάθεια δημιουργίας νέας Μακεδονικής γλώσσας, ενιαίας εθνικής συνείδησης και ιστορικής παράδοσης.

Μεπυρήνα λοιπόν την ΛΔΜ, ο Τίτο προσπάθησε πρώτα να την ενώσει με τη Βουλγαρική Μακεδονία του ΠΙΡΙΝ. Σε συνεργασία με τον Βούλγαρο κομμουνιστή ηγέτη Δημητρώφ πέτυχε, το 1947, να θέσει τη βάση γι'αυτή την ένωση. Για την Ελληνική Μακεδονία περίμενε την έκβαση του ελληνικού εμφυλίου.

Όμως, το 1948, ο Τίτο αποσπάστηκε από το ανατολικό μπλοκ και η συμφωνία με τον Δημητρώφ έπαψε να ισχύει. Εξάλλου, ο ελληνικός εμφύλιος έληξε το 1949 με την ήττα του Ζαχαριάδη.

Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι δεν θέλησαν να πιστέψουν στο θάνατο του ονείρου για μια Μεγάλη

Μακεδονία. Το άφησαν να παραμένει ακόμα εν δυνάμει χάρις στις αλυτρωτικές αναφορές που περιλαμβάνει το Σύνταγμα της σημερινής FYROM.

Όσοια τους σημερινούς Σκοπιανούς που θεωρούν ότι είναι απόγονοι των Αρχαίων Μακεδόνων και ότι είναι δικός τους ο Μέγας Αλέξανδρος, τόσο εξοργιστικά και τα δύο όσο και γελοία, αφήνω να απαντήσει ένας δικός τους πρώην Πρωθυπουργός, ο κ. Γκοργκιέφσκι: "Ολόκληρη η κληρονομιά του Μεγάλου Αλεξάνδρου ήταν ελληνική και ως σήμερα η λέξη είναι ελληνική".

Και άλλοι φωτισμένοι Σκοπιανοί προσπάθησαν μάταια να επαναφέρουν τη λογική στους φανατικούς συμπατριώτες τους υπενθυμίζοντας το αυτονόητο. Δεν είναι εύκολο επειδή η φανατική προσήλωση σε μία ιδέα είναι το χειρότερο ναρκωτικό για τη σκέψη και τη γόνιμη ανάπτυξη της.

* Ο κ. Άγγελος Ζαχαρόπουλος είναι Επίτιμος Διευθυντής Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τ. Γενικός Διευθυντής Υπουργείου Γεωργίας

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)